

2019
in woord en beeld

netwerk van
milieuprofessionals

Voorwoord

De VVM heeft zich in 2019 opnieuw weten te manifesteren als bruisend en stimulerend platform. Door de grote variëteit in activiteiten weten we steeds nieuwe mensen te betrekken bij ons netwerk. Daardoor blijft de vereniging een plek van ontmoeting en inspiratie.

De activiteiten varieerden van excursies, debatten en cursussen tot grote spraakmakende conferenties en symposia. Het VVM Café op iedere 3e woensdag van de maand, in 2016 gestart, is inmiddels helemaal ingeburgerd. In 2019 was het ook weer tijd voor de internationale conferentie over Niet-CO₂ broeikasgassen. In totaal vonden er ruim 30 activiteiten plaats, met als sluiting van het jaar de eerste editie van het Grote Klimaat Oplossingen Congres. Tijdschrift Milieu is zeven keer verschenen,

waaronder een special over koolstofvastlegging. Het tijdschrift is breed bekend en wordt goed gewaardeerd. Ook is in 2019 het Tijdschrift Lucht van Sdu overgenomen.

Het VVM-bureau is verhuisd naar het bruisende en inspirerende UCo (Utrecht Community). In een duurzaam gerenoveerde NS-loods vinden zo'n 25 bedrijven onderdak die zich allemaal bezig houden met milieu en duurzaamheid. We hopen jullie dit jaar te ontmoeten op één van onze activiteiten!

Rachel Heijne,
directeur VVM

De term transitie is inmiddels gemeengoed met als gevolg dat elementen hiervan steeds meer onderdeel uitmaken van het dagelijkse werk van milieuprofessionals. Tijdens de Nationale Milieudag 2019 zijn de hoeken van het speelveld verkend.

Milieudag over effectiviteit transitie-aanpak

Naast de energietransitie en de omslag naar een circulaire economie, zijn er transities nodig op het gebied van voedsel, mobiliteit en biodiversiteitsherstel. Bij alle transities spelen grote maatschappelijke vragen en een flink deel hiervan ligt op het bordje van de milieuprofessional. Wat kun je doen? Is het een radicale omslag? Of is een aanpak in kleine stappen, gaandeweg lerend, effectiever? Hoe zorgen we dat de ene transitie niet ten koste van de andere gaat? Wat zijn valkuilen? Wie worden de

winnaars en verliezers? En hoe gaan we daar dan mee om?

Allemaal vragen waarop uitvoerig is ingegaan tijdens de Nationale Milieudag 2019 in het provinciehuis van Zuid-Holland. Na de opening door gedeputeerde Rik Janssen zijn de deelnemers bijgepraat door inspirerende sprekers uit binnen- en buitenland. In Tijdschrift Milieu nr. 3-2019 staat een terugblik op de dag.

Omgevingswet klaar voor de start

Op 1 januari 2021 treedt de Omgevingswet in werking. Des te belangrijker is de schat aan informatie die de achtste editie van de Dag van de Omgevingswet heeft opgeleverd voor de implementatie ervan.

Met het oog op de naderende eindstreep lag de nadruk tijdens de 2019-editie op het voorbereiden van de implementatie. Dat kan ook steeds beter, want veel informatie is al beschikbaar. In het programma heeft dit nadrukkelijk een plek gekregen. Bijvoorbeeld door een mix van sessies over verschillende onderdelen van het stelsel en voorbeelden uit de praktijk van professionals die de veranderingen aan het verkennen zijn. Direct betrokkenen bij deze initiatieven deelden hun

ervaringen graag met de ruim 350 deelnemers aan het congres in het provinciehuis van Utrecht. De oogst van deze congresdag heeft de VVM gebundeld in het 92 pagina's tellende boek 'Megawet in wording - Klaar voor de start!'. De publicatie biedt een schat aan informatie over de Omgevingswet. De gedrukte bundel kost € 12,50 en is per mail te bestellen bij de VVM o.v.v. 'Omgevingswet'. De PDF-versie van de bundel staat op de VVM-website.

Energietransitie rode draad Jaarcongres Relevant

Jaarcongres Relevant is al jarenlang hét congres voor iedereen die van doen heeft met Externe Veiligheid. Dat bleek eens te meer tijdens de drukbezochte 2019-editie in Casa te Amsterdam.

‘Veilige transitie!’ vormde dit jaar het motto. Niet voor niets: veiligheid is voldoende aangehaakt, zo leerde een paneldiscussie onder leiding van congresvoorzitter Arie Deelen. In een paneldiscussie onder zijn leiding belichtten Nils Rosmuller, lector bij het Instituut Fysieke Veiligheid, Jaap Oldenzijl, manager Air Liquide, en Judith Elsinghorst, directeur bij het Ministerie van IenM, de veiligheidsaspecten van de energietransitie van diverse kanten. Een impressie hiervan staat in Tijdschrift Milieu nr. 7-2020. Het congres is een gezamenlijk initiatief van Relevant, netwerk externe veiligheid, en VVM. In 2019 organiseerden we het congres voor het eerst in samenwerking met de VNCI. Circa 250 deelnemers, afkomstig uit gemeenten, provincies, veiligheidsregio’s, bedrijfsleven en adviesbureaus, namen deel aan het congres. Na het plenaire programma was er voor hen een keuze uit enkele tientallen deelsessies.

Congres over klimaatoplossingen slaat aan

Op 3 december vond de eerste editie van het Grote Klimaat Oplossingen Congres plaats in het Brabantse provinciehuis. Het congres gaf een hoopvolle aanzet tot oplossingsgericht denken over dit actuele onderwerp.

Steeds meer signalen geven aan dat we afstevenen op een klimaatcrisis. Maar gelukkig zijn er inmiddels tekenen dat bedrijfsleven en politiek het thema serieus nemen. Geen moment te vroeg, want doorschakelen in de hoogste versnelling is nodig om rampzalige gevolgen te voorkomen!

Doel van het congres was tastbare oplossingen voor de klimaatproblematiek presenteren en gezien de enthousiaste reacties van de deelnemers kwam dit initiatief als geroepen. Centraal stonden oplossingen uit het recent verschenen boek Drawdown: het meest veelomvattende plan dat ooit is voorgesteld om de opwarming van de aarde tegen te gaan.

In de 1^e editie van 2020 van Milieu staat een uitgebreide terugblik. Inmiddels is besloten dat het congres een jaarlijks vervolg krijgt.

Broeikasgassen

---

anders dan CO₂

VVM organiseerde van 12 t/m 14 juni 2019 de NCGG8-conferentie, the Eighth International Symposium on Non-CO₂ Greenhouse Gases. De conferentie, met als thema **Global Challenges and Local Solutions**, vond plaats in Casa te Amsterdam. Vanwege het internationale karakter was de gehele conferentie Engelstalig.

Het symposium werd bezocht door 300 wetenschappers en beleidsmakers vanuit de hele wereld, allen expert op dit vakgebied. Iedere dag werd gestart met een plenair deel met daarin sprekers zoals Thelma Krug, vice-voorzitter van de IPCC en Paul de Krom, voormalig staatssecretaris en nu voorzitter van de Raad van Bestuur van TNO.

De conferentie is om de drie jaar dé plek om meer te horen over de laatste inzichten op het terrein van Non-CO₂ broeikasgassen. Kennis- en informatie-uitwisseling is een belangrijk doel van de conferentie.

VVM Jong

De sectie VVM Jong organiseert regelmatig bijeenkomsten voor jonge professionals en studenten. De activiteiten richten zich op integratie van jongeren in het uitgebreide VVM-netwerk.

Studenten of jonge werkenden in hun eerste of tweede baan kunnen bij de sectie terecht om hun netwerk uit te breiden en op hen toegepaste activiteiten te volgen. Deze variëren van het organiseren van een borrel tot inhoudelijke bijeenkomsten. Regelmatig werkt de sectie samen met universiteiten, hogescholen, studieverenigingen en jongerennetwerken verbonden aan bedrijven en kennisinstellingen. In hun professionele ontwikkeling en voor hun onderlinge contacten en netwerk hebben jonge professionals en studenten dus profijt van VVM Jong.

De meest in het oog springende activiteiten in 2019 waren een VVM Café over het grondstoffenprobleem van de energietransitie en een borrel, samen met PBL Jong en RHDHV Jong met het thema 'Een kijkje achter de schermen van het Klimaatakkoord'. Verder organiseerde de sectie nog een inspiratieavond vol duurzame voedselkeuzes.

VVM Cafés voor ontmoeting en debat

Iedere derde woensdag van de maand vindt het VVM Café plaats. De bijeenkomsten worden goed bezocht. Het is een laagdrempelige manier om in informele sfeer meer van een actueel milieu-onderwerp te horen.

De VVM Cafés hebben een vaste opzet. De avonden starten om 17:30 met een half uur inloop, vervolgens is er anderhalf uur een inhoudelijk programma en vanaf 19:30 wordt er geborrelt. De organisatie van de cafés is steeds in handen van een andere sectie zodat een breed scala aan onderwerpen langs komt.

In 2019 kwamen de volgende onderwerpen aan bod:

1. De rol van bodem in ons voedselsysteem,
2. Water en natuur, een oer-Hollandse combinatie,
3. Waterkwaliteitsmetingen door burgers? Zeker zinvol!,
4. Bluswater,
5. Waterverontreiniging door medicijnen – problemen en oplossingsrichtingen,
6. Duurzaamheidstransitie als waardetransitie – een morele revolutie,
7. Het grondstoffenprobleem van de energietransitie.

Juridisch Café over bodemenergiesystemen

Op initiatief van de VVM-sectie Milieurecht en Praktijk vond een Juridisch Café plaats. Thema betrof het bieden van handvaten voor het reguleren en stimuleren van bodemenergiesystemen.

In het Juridisch Café gingen twee deskundige sprekers in op de rol die open en gesloten bodemenergiesystemen kunnen spelen bij het verwarmen van woningen en andere gebouwen. Zo kan warmte- en koudeopslag (WKO), een open systeem, worden toegepast ten behoeve van de energievoorziening van bedrijfsgebouwen of woningbouwprojecten. Bij gesloten bodemener-

giesystemen wordt geen grondwater verplaatst, maar een vloeistof in buizen door de bodem geleid.

De sprekers zetten uiteen op welke wijze open en gesloten systemen zijn gereguleerd. Ook gaven zij handvaten om de ontwikkeling hiervan te reguleren en te stimuleren. Dit kan bijvoorbeeld door het aanwijzen van referentiegebieden en het vaststellen van beleid voor vergunningverlening. Verder werd toegelicht in welke gevallen bodemenergiesystemen rendabel kunnen zijn. Zoals gebruikelijk was er ook bij dit Juridisch Café weer ruim de gelegenheid voor discussie en uitwisseling van ervaringen van de deelnemers.

Jos Dolstra overhandigt het eerste exemplaar van de terugblik op de achtste editie van de Dag van de Omgevingswet aan Henk Jan Meijer, lid van de Eerste Kamer en voorzitter van de Kamercommissie Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving

megawet in wording
Klaar voor de start!

Uitnodiging
tot de start van de
megawet 2019

Project wpt
(volgende leer!)

GOED INITIATIE
KEN OP VOER
22p (VVM) (L&P)
EN ZOER SAMENWERFING
MET ANDERE 22p ON CALSITIE

AV. d. k. en
prognostiek

volgende kar.
profilering:
naam / doel

Financieel

was leuk
ging me vooral
om contact
met andere
22p-ers;
dat geldt ook
voor volgende
keer

VVM - meldpunt maken

voor (parttime) spellen / partijen
vanuit overheid en bedrijfsleven
om ervaring op te doen
bv. besturen 22p 'ers anders seal met
relatie 22p 'ers andere 'profi'radi
plus samen werking
beaardigen over
overheids- en
bedrijfsleven

KATEN
OPTIMISATIE

ik denk dat
verhalen van
andere milieu-22p-ers
volgende keer; gecombineerd
met een inhoudelijke thema

Wat je weg kwijt wilt

ACQUISITIE

Antwoorden volgen!

Workshop over financiën
was niet met mij bedoeld
sorry... Wat is nieuw gelukt
Workshop acquisitie met
22p & milieu waard!
niet helemaal eens
manier van den
in potjes inter

Suggesties voor de volgende keer

Edwin Stoupe - Sketching Nanias.
Zakelijk tekenen.

Verstabil in acquisitie: overheid en bedrijfsleven

Indoepen / MKB mgus bedrijfsleven en
overheid in Nederlanden. met laten van
hoe ze werken!

Volgende leer:
Samenwerking bij aquisitie (MC)

Nieuw: ZZP Cafés

De VVM wil zelfstandigen bij elkaar brengen om elkaar te leren kennen en van elkaar te leren. Samen staan we sterk(er) en samen is het ook leuk(er)! Daarom organiseert de VVM voortaan twee keer per jaar een ZZP Café.

De afgelopen jaren heeft het aantal zelfstandigen een hoge vlucht genomen; veelal gewild, maar lang niet altijd. Een ZZP-er heeft veel vrijheden, maar staat ook overal alleen voor. Maar dat hoeft niet zo te zijn!

In het eerst ZZP Café maakte Barbro van der Ham van ProfitFirst helder hoe je je eigen financiën kunt organiseren, ook met het oog op het overhouden van geld. Vervolgens vertelden ervaren ZZP-ers uit eigen VVM-gelederen, Peter van de Laak en Han van Niekerk, over hun ervaringen met het binnenhalen van nieuwe opdrachten en hoe je projecten organiseert.

Rachel Carson Afstudeerprijs voor WO en HBO

Jaarlijks reikt de VVM de Rachel Carson Afstudeerprijs uit aan de beste milieuscripties in het hoger beroeps- en het wetenschappelijk onderwijs. Met de prijs wil de VVM grotere bekendheid geven aan de onderzoeksresultaten van studenten op milieugebied.

Sebastiaan de Jongh is uitgeroepen tot winnaar van de HBO-afstudeerprijs. De jury noemt zijn scriptie, getiteld 'De bodemzorgen van morgen', een bijzonder actueel werk. Voor de meeste Omgevingsdiensten zijn chemische stoffen nog helemaal geen item.

De WO-afstudeerprijs kende dit jaar twee winnaars. Het afstudeerwerk van Sándor Kruse 'A solution to more efficient grid use by intermittent renewable energy sources' gaat over de capaciteit van het elektriciteitsnet, met de focus op modellering van de inputkant. De jury vond het afstudeerwerk 'From Data to Circular Decision' van Anthea van Scherpenzeel eveneens zeer waardevol. Hierin staan de circulaire keuzes op basis van data met betrekking tot materiaalgebruik centraal.

LE PRIX
DE LA
MEILLEURE
CUIVRE
DE LA
MAGAZINE
VVM

LE PRIX
DE LA
MEILLEURE
CUIVRE
DE LA
MAGAZINE
VVM

LE PRIX
DE LA
MEILLEURE
CUIVRE
DE LA
MAGAZINE
VVM

Opleiding en Cursussen

Al jarenlang organiseert de VVM verschillende lucht cursussen, soms in samenwerking met andere organisaties. In 2018 is daar een brede luchtopleiding bij gekomen. Daarnaast verzorgt de VVM al enige jaren een cursus voor risicoanalisten.

De samenleving vraagt om goed opgeleide professionals en experts op het gebied van luchtverontreiniging, luchtkwaliteit en depositie. Tegelijkertijd is de breedte en complexiteit van dit vakgebied groot. Daarom heeft het Platform Kwaliteit luchtmetingen (PKL) het initiatief genomen om een opleiding Lucht op te zetten op post-HBO niveau.

De opleiding geeft een stevige basis voor werkzaamheden op dit gebied. De organisatie is in handen van VVM en PAO Techniek en

Management. In 2018 is de opleiding voor het eerst van start gegaan in deze nieuwe opzet en in 2019 volgde de tweede editie. Daarnaast organiseert de VVM in samenwerking met Kiwa de cursus 'Emissiemetingen voor SCIOS'.

Verder wordt er voor risicoanalisten een cursus verzorgd door de sectie Externe Veiligheid: QRA berekenen? Doe het goed! Bij de tweedaagse cursus hoort een jaarlijkse terugkomdag zodat deelnemers hun kennis kunnen bijhouden.

Diversiteit aan activiteiten

Zoals gebruikelijk vonden ook in 2019 weer vele kleinschalige bijeenkomsten plaats. De onderwerpen liepen zeer uiteen.

De opzet van de bijeenkomsten maakt het mogelijk om snel op actuele onderwerpen in te springen of juist hele specifieke onderwerpen te behandelen. Het aantal deelnemers ligt veelal tussen de dertig en de vijftig belangstellenden.

De onderwerpen die aan de orde komen, zijn divers en ook de vorm varieert. Het afgelopen jaar ging het om bijeenkomsten over:

- Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS) nieuwe stijl
- Klachtbehandeling laagfrequent geluid, met aansluitend een excursie
- Zorg voor de toekomst in het Antropoceen

Investeren in samenwerking

VVM vindt het belangrijk om met uiteenlopende partijen samen te werken. Dit gebeurt onder meer in het kader van symposia of het leveren van bijdragen aan activiteiten van derden, bijvoorbeeld het verzorgen van workshops.

In 2019 verzorgde de sectie Milieurecht en Praktijk een workshop op het Provero-congres, en op de Schakeldag van het ministerie van BZK, terwijl de sectie Geluid en Trillingen workshops organiseerde voor het congres Geluid, Trillingen en Lucht.

Op haar beurt was de sectie MER actief betrokken bij de organisatie van de IenW-merdag en was daar ook verantwoordelijk voor een sessie. En de sectie NME werkte mee aan de Masterclasses duurzaam onderwijs en aan de jaarlijkse Beneluxconferentie waar NME-professionals uit de Benelux elkaar treffen.

Van en voor leden

Zeker 200 VVM-leden zetten zich actief in. Dit gebeurt in secties, in het bestuur en in de redacties van Tijdschrift Milieu en Tijdschrift Lucht. Daarom organiseert de VVM ook jaarlijks een aantal activiteiten speciaal voor de leden.

De VVM is een netwerk van en voor leden. Dit betekent dat alle activiteiten worden geïnitieerd en gedragen door de leden. Op haar beurt organiseert het VVM-bureau

jaarlijks de Algemene Ledenvergadering, waar leden kunnen meepraten over het beleid. Jaarlijks is er ook een VVM-raad waar actieve leden, bestuur en medewerkers met

elkaar van gedachten wisselen over actuele ontwikkelingen in de VVM.

Tot slot organiseert de VVM jaarlijks voor alle actieve leden een eindejaarsdiner als dank voor iedereen die heeft bijgedragen aan de activiteiten en het tijdschrift. Dit jaar werden de leden getraakteerd op theater door Cie. Perelman. Zij voerden het stuk 'Mond' op.

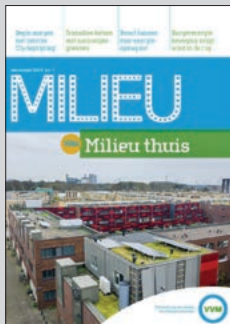
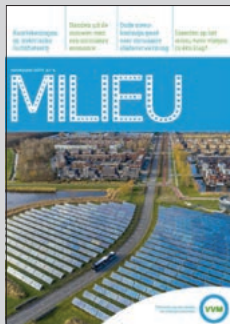
Tijdschrift Milieu

Belangrijk visitekaartje van de VVM is Tijdschrift Milieu. In 2019 zijn zes reguliere nummers van Milieu verschenen. Ook is er een special uitgebracht: 'Koolstofvastlegging'.

Tijdschrift Milieu steekt gericht in op koersaanpassingen in het milieubeleid en volgt relevante ontwikkelingen in zowel de uitvoeringspraktijk als de wereld van de wetenschap op de voet. Naast artikelen gebeurt dit via prikkelende columns en interviews. Vast onderdeel vormt het semi-wetenschappelijke Dossier-katern, met gereviewde artikelen. Alle ingrediënten zijn aan bod gekomen in de 2019-edities.

In reguliere edities staat telkens een ander thema centraal. De specials maakt de VVM in opdracht van externe partners. Het nummer over Koolstofvastlegging was gefinancierd door het Mesdagfonds. Alle artikelen uit Milieu, ook van voorgaande jaren, zijn voor leden online als pdf in te zien en te downloaden via de VVM-website. Voor niet-leden staan er altijd enkele recente artikelen op de homepage.

Nieuw bij de VVM: Tijdschrift Lucht

De VVM heeft in 2019 het Tijdschrift Lucht van Sdu overgenomen. Het blad sluit heel goed aan bij onze doelstelling om kennisuitwisseling en –ontwikkeling te stimuleren en vormt een mooie aanvulling op Tijdschrift Milieu.

Tijdschrift Lucht verschijnt viermaal per jaar en richt zich op professionals bij gemeentes, adviesbureaus en in de onderzoekswereld die met het beleid en effecten van luchtkwaliteit bezig zijn. De artikelen richten zich met name op actuele trends

in de gemeten en berekende concentraties van vervuilende stoffen, nieuwe meetmethoden, de voortgang in het beleid en de laatste inzichten in de gezondheidseffecten. Onderzoekers en praktijkmensen delen hun inzichten en ervaringen op een toegankelijke manier.

Alle leden van de VVM en abonnees op Tijdschrift Milieu kunnen een abonnement nemen op Tijdschrift Lucht voor € 100,- (excl. BTW). Indien u gebruik wenst te maken van dit aanbod, stuur dan een mail naar: bureau@vvm.info o.v.v. Tijdschrift Lucht.

Internationale milieusamenwerking

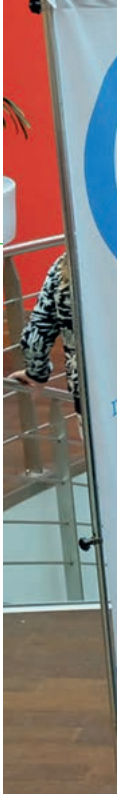

VVM is lid van het internationale netwerk EFCA. Het *Journal of Integrated Environmental Sciences* is het Engelstalige wetenschappelijke tijdschrift van de VVM.

EFCA is een Europese koepel van nationale verenigingen op het vlak van de luchtverontreiniging.

Journal of Integrated Environmental Sciences (JIES) wil een stimulerend, informatief en kritisch forum zijn voor intellectueel debat over belangrijke milieukwesties. Het tijdschrift verschijnt vier keer per jaar en richt zich specifiek op de relatie tussen wetenschap, maatschappij en beleid.

JIES is opgenomen in Thomson Reuters' *Journal Citation Report* (JCR). Hierdoor is het tijdschrift voor wetenschappers een serieuze optie om hun werk in te publiceren.

VVM

netwerk van
milieuprofessionals

netwerk van
professionals

u lid!
welkom

Alle kennis is welkom.
Word lid!

www.vvm.info

netwerk van milieuprofessionals

colofon

Tekst:

Rachel Heijne

Redactie en productie:

DG Communicatie

Vormgeving:

Dik Visser (Dik.nu)

Foto's:

VVM / Michiel Wijnbergh

Februari 2020

VVM

p/a UCo

2e Daalsedijk 6a

3551 EJ Utrecht

Telefoon: 030-2322989

E-mail: bureau@vvm.info

Website: www.vvm.info